

بیتنا

نشریه بنیاد مستضعفان
خرداد ماه ۱۳۶۳ شماره (۵۸) بها ۳ ریال

ش
ایستاد
حزب

کتابخانه پست پور

سرگذشت اشیاء کشف شده از خانه طاغوتیان

در نظر دارد هر بار پای صحبت یکی از کسانی که در جمع آوری این بدایع دست داشته اند بنشینند و چگونگی ماجرا را از زبان آنها برایشان بازگو کند. برای شروع به واحد تحقیق و استرداد بنیاد مستضعفان که کارکنان آن در این مورد نقش حساسی را ایفا کرده و میکنند برای گردآوری عتیقه ها و بازپس گیری آنها از طاغوتیان زحمات زیادی کشیده اند، رفتیم و از علی اکبر رضائیان مسئول قسمت شناسایی واحد تحقیق و استرداد خواستیم تا یکی از صدها خاطره ای را که در این باره دارد بیان کند.

این مجموعه نفیس و کم نظر از کجا آمده است؟ حاصل رنج، خون و تلاش صدها ساله هزاران هنرمند را چه کسانی در اختیار داشتند؟ از کجا آورده بودند؟ کجا زندانشان کرده بودند؟ و سرانجام چگونه به بیت المال بازگشت و جزیی از اموال بازپس گرفته شده از غارتگران شد. پاسخ برخی از پرسش ها بیش و کم روشن است اما شاید چگونگی دستیابی به این عتیقه ها و برگشتشان به بیت المال را خیلی ها ندانند.

برای روشن شدن این مطلب مجله «بنیاد»

کمتر کسی است که گذرش به نمایشگاه عتیقه های طاغوتیان در بنیاد مستضعفان بیفتد و بتواند آسان از آنجا دل بکند. مجسمه های طلایی و نقره ای، ظروف میناکاری، تابلوهای نفیس، کتابهای خطی، گلدانهای ریز و درشت، شمعدانهای گرانبها، آباژور و جارهای کوچک و بزرگ و صدها شیئی دیگر که بارنگهای لاجوردی، سبز، آبی، طلایی و نقره ای رنگین کمان ساخته اند، بیننده را آنچنان بخود میکشند که انگار زمان ایستاده است و حرکت عقربه های ساعت پگاه را به شامگاه نمی پیوندد.

گنجینه‌ای پست در دیوار

وی ابتدا به چگونگی کار واحد اشاره کرد و در این زمینه گفت: واحد تحقیق و استرداد بنیاد از جمله واحدهایی است که کار حساس و در عین حال مشکل و پردردسری را به عهده دارد. همکارانی که در این واحد مشغول بکار هستند، پس از صدور حکم و دریافت آن از دادگاهها یادداستانیهای انقلاب مجری این احکام هستند. از جمله احکام صادره حکم‌های مربوط به جمع آوری و پیگیری اموالی است که مصادره یا توقیف شده‌اند.

یافتن این اموال و جمع آوری آنها همیشه ساده نیست و اغلب افرادی که اموال بیت المال را بناحق تصرف کرده بودند سعی می‌کنند هر طور شده، آنها را از دید ماموران پنهان کنند تا چیزی از آنها گرفته نشود. این تلاش طاغوتیان با سعی و کوشش ماموران واحد تحقیق و استرداد بنیاد خنثی میشود و با ابتکارهایی که به خرج میدهند، بهر طریق شده اموال غصب شده را از آنها باز پس میگیرند.

اموال گرفته شده در اختیار مسئولان ذیربط قرار میگیرند مثلا املاک و خانه‌ها در اختیار املاک مستغلات قرار میگیرند و اموال عتیقه نیز هم اینک بخشی از آنها در واحد فروش و نمایشگاه عتیقه‌های بنیاد است و قسمتی هم در بانک مرکزی نگهداری میشوند. پس از این مقدمه وی بشرح چگونگی پیدا کردن گنجینه هوشنگ محبوبیان یکی از وابستگان به رژیم شاه پرداخت و افزود: شروع کار در تاریخ ۶۰/۹/۲۲ بود طبق حکم دادستانی انقلاب اسلامی مرکز برای توقیف اموال محبوبیان

اطلاعات اولیه ما که از طریق دادستانی دریافت شده بود عبارت بودند از آدرس منزل وی در خیابان ظفر، آدرس یک پارکینگ در خیابان ولی عصر و یک شماره حساب جاری بانک مامورین ما به آدرسهایی که داشتند مراجعه کردند و معلوم شد که پارکینگ را به اشخاص دیگری اجاره داده است. منزل وی نیز به شخص دیگری اجاره داده شده بود.

اموالی که در خانه وی موجود بود صورت برداری شد اما با توجه به شغل وی مسلم بود که اموال موجود تمام دارایی‌های این شخص نیست و اصل اموال باید در محل یا محل‌های دیگری پنهان شده باشند.

بنابراین ما به این تحقیقات اکتفا نکردیم و درصد برآمدیم تا اموال اصلی را پیدا کنیم برای کسب اطلاعات بیشتر ابتدا یادداستانی انقلاب تماس گرفتیم اما آنها مورد مشکوک یا اطلاع جدیدی نداشتند که به ما بدهند مجبور شدیم باز هم به منزل وی مراجعه کنیم و تلاش و ابتکار همکاران کمک بگیریم. البته مستاجر خانه هم تاجایی که میتوانست با ما همکاری کرد اما او هم

اطلاع چندانی نداشت. بهر حال تصمیم گرفتیم خانه را بطور دقیق جستجو کنیم برای اینکار تمام گوشه و کنار خانه را گشتیم و در دیوارها و کف اتاق و راهرو را امتحان کردیم. در حین جستجو به اتاق سرایدار در زیر زمین خانه رسیدیم، ظواهر امر نشان میداد که این اتاق متروکه بوده و کسی از آن استفاده نمیکرده است، اتاق خالی بود و در یک طرف آن قفسه‌ای که احتمالا قرار بود کتابخانه شود به دیوار نصب شده بود. این اتاق را هم بدقت بازرسی کردیم اما هیچ چیز غیر عادی در آن وجود نداشت تمام گوشه و کنار قفسه را هم جستجو کردیم در این حال یکی از مامورین بهنگام جستجوی کشوهای قفسه متوجه شد که یک تکه چسب در قسمت بالایی یکی از کشوهای قفسه چسبیده است. چسب را کند و بعد از کندن چسب مشخص شد که قفلی زیر چسب قرار دارد. با کمک قفل ساز کلیدی برای آن تهیه کردیم و به محض باز کردن قفل قفسه چوبی که بنظر ثابت میرسید. یکباره شروع به حرکت کرد و روی پاشنه‌ای چرخید و مشخص شد که اتاق دیگری در پشت اتاق سرایدار وجود دارد که احتمالا مخفیگاه است. پس از ورود مامورین به اتاق و روشن کردن چراغ آن ناگهان انبوهی از اشیاء عتیقه و طلا و نقره و مینا کاری و ظروف گران قیمت پیش چشم ما نمودار شد که رویهم چیده شده بودند.

بررسی‌های بعدی نشان داد که این محل ویژه اشیاء عتیقه ساخته شده و طوری بود که ضد رطوبت و گرما و سرما بوده و حیوانات مثل موریانه و موش و سوسک نمیتوانستند به آن وارد شوند.

پس از کشف این گنجینه عظیم که حتی مستاجر خانه را هم به تعجب واداشته بود به مسئولان بنیاد و افراد خبره‌ای که در کار عتیقه و طلا و نقره وارد بودند و در واحد فروش بنیاد بودند اطلاع داده شد و با حضور آنها کار صورت برداری از اشیاء را آغاز کردیم. لیست کردن اشیاء بدلیل حساس بودن کار و تعداد زیاد اشیاء موجود ۳ روز تمام طول کشید و دهها صفحه را پر کرد. تازه تمام اشیاء را یک یک ذکر کردیم. تمام بشقاب‌های مینا کاری را یکجا نوشتیم یا ملیله‌ها و گوی‌های طلا را یکجا صورت برداری کردیم و بصورت وزنی نوشتیم.

پس از پایان صورت برداری چون احتمال سرعت وجود داشت و حمل آنها توسط مامورین خودمان هم ممکن بود با اشکال مواجه شود، با بانک مرکزی تماس گرفتیم و از آنها خواستیم اتومبیل‌های مخصوصی را به این محل بفرستند، پس از رسیدن ماشین اشیاء تحت حفاظت به خزانه بانک مرکزی منتقل شد یادآوری این نکته نیز

* تلاش و پیگیری کارکنان واحد تحقیق و استرداد بنیاد سبب شد تا گنجینه عتیقه‌های هوشنگ محبوبیان که میلیاردها تومان ارزش دارد کشف و به بیت المال بازگردد.

* یافتن اموال بغارت رفته و جمع آوری آنها ساده نیست و اغلب افرادی که اموال بیت المال را بناحق تصرف کرده‌اند سعی می‌کنند بهر وسیله شده آنها را از دید مامورین پنهان کنند.

* کار صورت برداری و تفکیک اشیاء موجود سه روز بطول انجامید و چندین صفحه را پر کرد.